

УДК-343.9:343.53+346.6

Бусол Олена Юріївна — заступник начальника відділу — керівник групи по боротьбі з корупцією Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України, кандидат юридичних наук

Особливості державної політики правового регулювання виробництва і збуту підакцизних товарів та ефективність протидії злочинам у цій сфері

У статті наведено хронологію прийняття нормативно-правових актів України у сфері виробництва та збуту підакцизних товарів, починаючи з 1995 року по теперішній час, досліджено особливості державної політики правового регулювання у цій сфері. Розглянуто ефективність протидії злочинам у названій сфері.

Ключові слова: нормативно-правові акти, підакцизні товари, алкогольні напої, акцизні марки, контрабанда, оподаткування.

Сфера виробництва та збуту підакцизних товарів є привабливою для криміналітету. Значна частина “тіньової” економічної діяльності здійснюється у сфері обігу підакцизної продукції, яка стабільно залишається “лідером” серед інших галузей економіки за ступенем криміногенності. До того ж, останнім часом простежується тенденція до постійних змін у законодавстві з цього питання, які не дають змоги ефективно працювати як товаровиробникам, так і органам, що здійснюють контроль за їх діяльністю. Метою статті є висвітлення особливостей державної політики правового регулювання та визначення у даних умовах ефективності протидії злочинам у сфері виробництва та збуту підакцизних товарів в Україні.

© О. Ю. Бусол, 2009

З метою запобігання нелегальному виробництву та обігу алкогольних напоїв, удосконалення управління підприємствами спиртової та лікеро-горілчаної промисловості, сприяння її розвитку, вирішення завдань, поставлених перед галуззю, підвищення ефективного використання сировинних ресурсів, розвитку взаємовигідних зв'язків з вітчизняними і зарубіжними підприємствами та організаціями, контролю за якістю спирту, горілки і лікеро-горілчаних виробів Постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1996 року № 701 “Про вдосконалення управління підприємствами спиртової та лікеро-горілчаної промисловості” створено Концерн “Укрспирт” [2].

Згідно зі статтею 9 Закону України від 15 вересня 1995 року № 329/95-ВР “Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби” контроль за сплатою акцизного збору на території України з алкогольних напоїв та тютюнових виробів здійснюється державними податковими інспекціями, а контроль за наявністю марок на пляшці (упаковці) алкогольних напоїв та на пачці (упаковці) тютюнових виробів під час їх реалізації здійснюють як державні податкові інспекції, так і контрольно-ревізійна служба, органи внутрішніх справ, а під час ввезення цих товарів на митну територію України — митні органи [3].

Указ Президента України від 18 червня 1998 року № 653/98 “Про деякі питання, пов’язані із встановленням ставок акцизного збору і ввізного мита” надав право Урядові на свій розсуд “вносити зміни до ставок акцизного збору” для поповнення держбюджету [4]. Закономірно, що після набрання чинності цим Указом, Постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 року № 1200 “Про ставки акцизного збору на деякі товари (продукцію)” акцизні ставки на міцні спиртні напої (включаючи коньяк) було збільшено у 2,3 рази, тобто з 3 до 7 єкю за літр 100-відсоткового спирту [5]. А вже 29 вересня 1998 року до цієї Постанови Постановою Кабінету Міністрів України № 1552 “Про внесення зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 року № 1200” було внесено кардинальні зміни, які збільшували акцизні ставки вдвічі [6]. У результаті, виробництво спиртного зменшилося майже до рівня 1940 року. Як наслідок, у країні збанкрутувала частина підприємств, а також був поширений фальсифікат. Частка “тіньового” ринку досягала 60 %. У 2001 році врахована реалізація всередині країни становила 14 млн дал горілки при річному споживанні 33—35 млн дал [7].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2001 року № 940 “Про заходи щодо посилення державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та справлянням акцизного збору” реалізацію державної політики у сфері контролю за виробництвом спирту, алкоголь-

них напоїв і тютюнових виробів в Україні покладено на Державну податкову адміністрацію України [8].

Аналіз виявлених за 2002—2008 роки фактів незаконного виготовлення, зберігання та реалізації спирту й алкогольних напоїв показує, що протягом січня-лютого 2003 року з незаконного обігу вилучено алкогольних напоїв на суму 5,5 млн грн, спирту — на 1,5 млн грн, що значно перевищує показники 2002 року. Для порівняння, за весь 2002 рік вилучено алкогольних напоїв на загальну суму 12,9 млн грн, спирту — на 3,1 млн грн, тютюнових виробів — на 3,6 млн грн. У цей період вбачається зростання масштабів нелегального виробництва алкогольних напоїв. Якщо у 2002 році виявлено 368 підпільних цехів з виготовлення фальсифікованих алкогольних напоїв, то тільки за січень-лютий 2003 року — 98 таких цехів. У 2004 році у цій галузі спостерігалася складна криміногенна ситуація. Зростання кількості порушених кримінальних справ у 2004 році — 2626 проти 1380 у 2003 році у сфері виробництва й обігу спирту та алкогольних напоїв відбулося у зв'язку з суцільним відпрацюванням цієї сфери із залученням працівників ДПА, Мінагрополітики, Держспоживстандарту України та інших правоохоронних та контролюючих органів згідно з Указом Президента України від 9 лютого 2004 року № 266.

У 2005 році загальна кількість викритих злочинів зменшилася до 1405. Це сталося внаслідок перенесення акцентів з викриття незаконної реалізації алкогольних напоїв на встановлення джерел витоку спирту у “тінь” та виготовлення з нього нелегальної алкогольної продукції. Крім того, зменшення загальної кількості злочинів відбувалося й у зв'язку зі змінами у законодавчій та нормативній базах, що регулює цю сферу діяльності. Так, були скасовані пільгові та нульові ставки акцизного збору (крім експорту), введена диференціація марок акцизного збору залежно від ємності тари та вмісту спирту у напої. Вжиті у 2005 році ОВС України заходи та врегулювання законодавчої та нормативної бази сприяли зменшенню “тіньового” сектора та збільшенню надходжень до державного бюджету на 400 млн грн.

У 2006 році заходи щодо перекриття джерел витоку спирту у “тінь” та виготовлення з нього нелегальної алкогольної продукції було продовжено, в результаті чого знешкоджено два канали постачання контрабандного спирту з Російської Федерації (у 2007 році — два канали постачання підроблених марок акцизного збору з Придністров'я).

У 2006 році порушено 1099 кримінальних справ, за якими до кримінальної відповідальності у 2006 році притягнуто 1563 особи. З них — посадові особи 18 спиртзаводів, 8 лікєро-горілчаних та б виноробних підприємств. Також було вилучено коштів і товарно-матеріальних цінностей на суму 77,8 млн грн, понад 500 тис. пляшок

фальсифікованих алкогольних напоїв, 154,4 т спирту та понад 700 тис. підроблених акцизних марок. Таким чином, у 2006 році правоохоронним органам вдалося скоротити “тіньовий” обіг спирту та алкогольних напоїв з 42 % до 20 % та збільшити надходження до державного бюджету більш ніж на 400 млн грн. Разом з тим, аналіз стану ринку алкогольних напоїв у 2006 році показав, що попит на лікєро-горілочані ви-роби залишався досить стабільним і становив приблизно 520—530 млн дол. США. Попит внутрішнього ринку на лікєро-горілочані ви-роби, за експертними оцінками, більш ніж на 40 % задовольнявся за рахунок нелегальної й фальсифікованої продукції. Це свідчить про те, що практично половина реалізованої продукції ви-роблялася нелегально.

Органами внутрішніх справ у 2007 році виявлено 1311 (у 2002 р. — 6934, у 2003 р. — 7590, у 2004 р. — 18146, у 2005 р. — 5427, у 2006 р. — 2017) фактів незаконного ви-готовлення, зберігання, транспортування та реалізації спирту та алкогольної продукції. Припинено діяльність 66 підпільних цехів з ви-готовлення фальсифікованої алко-гольної продукції.

За даними Державної податкової адміністрації України, лише протягом 2008 року проведено 11 тис. перевірок суб’єктів господарювання, за результатами яких застосовано фінансових санкцій на суму 20,6 млн грн. Викрито 1106 злочинів, передбачених ст. 204 КК України, з них 903 — за частиною 3; 219 злочинів, передбачених ст. 216 КК України. Знешкоджено 473 нелегальні ви-робництва алкогольних напоїв. Також вилучено з незаконного обігу підакцизних товарів на суму 145,2 млн грн., у тому числі 236,8 тис. дал лікєро-горілочаних ви-робів на суму 46,1 млн грн., 188,2 тис. дал спирту на суму 38,4 млн грн. та тютюнових ви-робів на суму 15,3 млн грн.

12 березня 2008 року Постановою Кабінету Міністрів України № 179 було передбачено запровадження з 1 липня 2008 року марки акцизного збору нового зразка для алкогольних напоїв залежно від суми акцизного збору, сплаченого за одиницю продукції та визначено період проведення інвентаризації невикористаних марок старого зразка — з 1 по 15 серпня. Зазначений захід сприяв проведенню повного та рівнозначного замовлення акцизних марок нового зразка у їх ви-робника залежно від вмісту спирту етилового в лікєро-горілочаних ви-робах або виду ви-робної продукції [9].

Прийнятим 6 червня 2008 року Законом України № 309-VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” норми про запровадження нового виду марки акцизного збору для алкогольних напоїв із позначкою про суму сплаченого акцизного збору за одиницю маркованої продукції, ставки акцизного збору на спирт етиловий та тютюнові ви-роби не змінилися [10]. Запровадження марок акцизного

збору нового зразка припинило схеми маніпулювання акцизними марками попереднього зразка, що суттєво вплинуло на мінімізацію податкових зобов'язань з акцизного збору.

Так званим “антикризовим кроком” стало прийняття Закону України від 28 грудня 2008 року № 797-VI “Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування”, яким внесено зміни до ряду законів, що регулюють ставки акцизного збору щодо підвищення їх на спирт, алкогольні напої, пиво, тютюнові вироби, бензини моторні, нові автомобілі та кузови до них. Так, внесено зміни до законів України “Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої”, “Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби”, “Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання виробництва бензинів моторних сумішевих”, “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)”, “Про ставки акцизного збору на деякі транспортні засоби та кузови до них” [11].

31 березня 2009 року було прийнято Закон України № 1201-VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань акцизного збору”, яким внесено зміни до ст. 2 Закону України “Про ставки акцизного збору та тютюнові вироби” і встановлено, що “проіндексовані ставки акцизного збору та мінімальне податкове зобов'язання зі сплати акцизного збору на тютюнові вироби набирають чинності з 1 січня кожного наступного року, починаючи з 1 січня 2010 року” та до ст. 8—2 Закону України “Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої”, де визначено, що “щорічно, починаючи з 2010 року, ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої підлягають індексації на індекс споживчих цін за минулі 12 календарних місяців” [12]. 1 липня 2009 року в Україні набув чинності Закон України № 1202-VI “Про внесення змін до деяких законів України з питань акцизного збору”, яким підвищено акциз на алкоголь. Закон передбачає підвищення з 1 липня 2009 року ставок акцизного збору на ігристі та газовані вина в 1,5 рази — з 1,6 до 2,5 грн за 1 л. Акциз на інші напої (сидр, перрі (грушевий напій), медовий напій), що перебродили, суміші з напоїв, що перебродили, підвищено на 25 % — з 27 до 34 грн за 1 л 100-відсоткового спирту. Крім того, з 1 листопада 2009 року планується підвищення на 50 % ставки на важкі дистиляти — з 20, 30, 35, 45 євро до 30, 45, 50, 65 євро, відповідно, за 1000 кг. Також передбачається щорічне, починаючи з 2010 року, проведення індексації ставок акцизного збору на етиловий спирт і алкогольні напої залежно від індексу споживчих цін за 12 місяців, що минули [13].

Підвищенню ставок акцизного збору на спирт сприяла й вимога Міжнародного валютного фонду про підвищення акцизного збору на алкоголь і тютюн. Проте, внаслідок того, що в Україні, разом зі зрос-

танням цін та інфляційними процесами, збільшуються й ставки акцизних зборів, може порушитися економічна рівновага в ланцюгу держава — виробник — споживач.

Можна прогнозувати підвищення цін на пиво та вино у зв'язку з внесенням змін Верховною Радою України до Закону України “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)”, в якому збільшуються ставки акцизного збору на пиво і кріплені вина відповідно на 74 % і 280 %, що за даними експертів може призвести до поповнення державного бюджету на суму 730 млн грн. За прогнозами, підвищення акцизів призведе до спаду виробництва в галузі на 20 %, оскільки споживачі віддадуть перевагу більш дешевим алкогольним напоям. Експерти стверджують, що зростання акцизів більш ніж на 70 % посилять падіння ринку, що почалося у II півріччі 2008 року і продовжується понині. Тільки за I квартал поточного року обсяг виробництва пива та кріплених вин скоротився на 10 % і у разі збільшення акцизів може ще скоротитися. І, як наслідок, компанії з вироблення слабоалкогольних напоїв скорочуватимуть також і робочі місця.

Окрім внесення змін щодо підвищення ставок акцизного збору на лікєро-горілчані вироби, з травня поточного року в Україні було значно підвищено акциз на тютюнові вироби. Внаслідок цього ціна на сигарети з фільтром у середньому збільшилася у 2009 році з 2,5 — 8,5 грн до 3,75 — 10,5 грн за пачку. Користуючись змінами ставок акцизного збору виробники заклали в ціни й зростання прибутків. На нашу думку, незначна частина громадян може кинути палити, але існує загроза масової контрабанди з сусідніх країн і, як наслідок, занепад вітчизняного виробництва. До того ж введення нових ставок на підакцизні товари різко збільшить податкове навантаження на тютюнові вироби українського виробництва, ставки по яких за даними виробників тютюну, будуть у 3 рази вищі, ніж в Російській Федерації, і в 13 разів вищі, ніж у Республіці Молдова. В умовах підвищення цін на горілчану продукцію на тлі падіння платоспроможності населення, можна прогнозувати зростання “тіньового” виробництва лікєро-горілчаних виробів, а також самогонваріння.

Сьогодні фактичний контроль за спиртовою галуззю України здійснюється представниками організованих злочинних угруповань, які організували нелегальне виготовлення вказаної продукції на більшості спиртових заводів України. З метою реалізації злочинних намірів на керівні посади підприємств Концерну “Укрспирт”, як правило, призначаються “підконтрольні” особи, які в подальшому і впроваджують незаконні схеми виготовлення та продажу лікєро-горілчаних виробів та спирту. До протиправної діяльності залучаються також посадові особи відділів збуту лікєро-горілчаної продукції, організації роботи та фінан-

сових відділів підприємств Концерну. За матеріалами Служби безпеки України протягом 2009 року порушено 12 кримінальних справ у вказаній сфері (у 2006 р. — 72, у 2007 р. — 21, у 2008 р. — 19). Зокрема, викрито непоодинокі факти незаконного виготовлення спирту та фальсифікованої лікєро-горілчаної продукції та її подальшого збуту.

Працівниками органів внутрішніх справ у 2008 році було викрито 2,1 тис. фактів незаконного обігу спирту й алкогольної продукції, у результаті чого вилучено коштів та товарно-матеріальних цінностей на суму 12,6 млн грн, понад 1,7 млн пляшок фальсифікованих алкогольних напоїв, 291 т спирту та майже півмільйона підроблених акцизних марок. Порушено 372 кримінальні справи зі збитками, що перевищують 1 млн грн.

Органами Державної митної служби України протягом 2008 року попереджено 30 випадків незаконного ввезення спирту на суму 350,2 тис. грн. загальною ємкістю 23 630 л. Попереджено 341 випадок незаконного переміщення алкогольних напоїв на суму 2,8 млн грн, порушено 226 адміністративних справ про порушення митних правил є ряд спроб незаконного ввезення алкогольних напоїв на митну територію України та 115 адміністративних справ — під час вивезення алкогольних напоїв з України. При цьому митними органами України у 2008 році вилучено 168 978 л алкогольних напоїв.

За даними Державної судової адміністрації України, протягом 2008 року судами розглянуто 1153 кримінальних справи, порушених за вчинення злочинів, передбачених ст. 204 КК України.

На сьогодні світовий ринок як легальної, так і контрабандної тютюнової продукції, розділений за територіальним, політичним та економічним принципами. У ньому задіяна велика кількість юридичних та фізичних осіб. Основними виробниками тютюнових товарів є ряд світових компаній, які мають власні підприємства в багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні. Зарубіжний досвід свідчить, що велика різниця між ставками акцизу в різних країнах призводить до контрабанди товарів та прикордонної торгівлі. Наприклад, частка контрабандних цигарок на загальному тютюновому ринку в Литві сягає 35 %, Німеччині — 23 %, у Великій Британії — 18 %. У 2004 році контрабандистами та особами, які здійснюють закупівлю товарів за кордоном, до Швеції було ввезено 164 млн л пива, в результаті чого шведський уряд не отримав 190 млн євро доходу [1]. Крім того, що підакцизні товари незаконно переміщуються контрабандним шляхом, підпільно виготовляються та незаконно розповсюджуються, дуже важливе значення для здоров'я людей відіграє якість цієї продукції. Для ефективного забезпечення прав громадян, як споживачів, на належну якість та безпеку товарів, територіальними органами у справах захисту прав споживачів з 1 жовтня 2002 року з метою під-

вищення ефективності реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів та відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 106 Конституції України Указом Президента України було створено центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом — Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики [17].

Як показав аналіз стану споживчого ринку Держспоживстандарту України, одним із проблемних питань сьогодення є неможливість встановлення шляхів надходження неякісної та небезпечної продукції у торговельну мережу, а також її виробника або постачальника, так як реалізація продукції здійснюється суб'єктами господарювання — платниками фіксованого та єдиного податку, що дозволяє не вести облік руху товарів.

Зауважимо, що в офіційній статистиці картина на ринку виробництва та обігу спирту має некритичний вигляд, але, виходячи з результатів проведених досліджень, що ґрунтуються на думках фахівців та експертів у галузі протидії злочинним проявам у цьому секторі економіки, а також з публікацій у засобах масової інформації, виступів вчених на форумах та конференціях, присвячених цій тематиці, з великою імовірністю можна говорити про зростання в країні латентності значної частини означених злочинів. Обсяги латентної злочинності в цілому і рівень окремих видів злочинів, зокрема у сфері обігу підакцизних товарів, точно не підраховані. За оцінками експертів, невиявленими, а отже, такими, що не відображені в офіційній статистичній звітності, залишаються 60—70 % злочинів, що становлять більше половини фактично вчинених.

Зазначимо, що латентна злочинність у сфері обігу підакцизних товарів, зокрема алкогольних напоїв та тютюнових виробів, є значною соціально-економічною проблемою, дослідження якої може дозволити встановити картину злочинності, що найбільш наближена до реальності, виявити слабкі місця соціальної політики правового регулювання відносин у податковій сфері, а також більш ґрунтовно підійти до розробки заходів та методів попереджувального характеру.

Нелегальному виробленню алкоголю у чималому ступені сприяють прогалини в дозвільній системі. Ліцензії новим організованим підприємствам видаються без вивчення та аналізу рівня використання діючих потужностей і потреб держави чи конкретного регіону в цій продукції.

Можна зробити висновок, що вчиненню злочинів у цій галузі АПК сприяють: недосконалість правового регулювання; недосконалість обліку товарно-матеріальних цінностей (сировини, готової продукції), акцизних марок; слабкий контроль за додержанням технологічної дисципліни процесу виробництва спирту, його зберіганням, відпуском, транспортуванням; недостатнє врахування особливостей спирто-

вого виробництва та його обліку на окремих стадіях при розробці та реалізації практичних заходів боротьби зі злочинами в цій галузі АПК.

Криміногенну ситуацію у сфері виробництва та збуту підакцизних товарів значно ускладнює корупція в державних органах влади. Ділки “тіньового” бізнесу вступають у злочинну змову з посадовими особами Держспецмонополії України, Концерну “Укрспирт”, регіональних підрозділів вказаних структур, ДПА України, місцевих органів влади та управління, посадовими та матеріально-відповідальними особами підприємств-переробників для здійснення протиправної діяльності.

Однією з причин також слід назвати неналежну організацію взаємодії правоохоронних та контролюючих органів з відповідальними за стан ситуації у даній сфері міністерствами і відомствами з усунення причин та умов учинення правопорушень у даній галузі АПК. Причиною незадовільного стану у цій галузі АПК є також неналежне виконання Концерном “Укрспирт” своїх завдань. Проблемними питаннями у сфері виробництва та обігу спирту сьогодні залишаються безконтрольність при закупівлі спиртзаводами сировини; призначення керівниками підприємств осіб, які не мають фахового досвіду; безконтрольне виробництво спиртовмісної рідини тощо.

Для уникнення надходження на ринок контрабандної та фальсифікованої продукції необхідно внести зміни до акцизного законодавства і посилити контроль за виробництвом та обігом підакцизних товарів для унеможливлення “тінізації” цієї сфери діяльності. Але нові ставки акцизного збору мають бути економічно обґрунтованими й підвищувати їх потрібно поступово. При реформуванні необхідно урахувувати такі чинники, як соціально-економічне становище в Україні, рівень оподаткування у сусідніх країнах, зокрема в Росії та Молдові [1]. Є необхідність у розробці ефективної системи протидії злочинним проявам у сфері виробництва та збуту підакцизних товарів. Така система має сприяти налагодженню контролю за рухом сировини і обладнання для виробництва алкогольної продукції, вдосконаленню порядку видачі ліцензій на її виробництво і торгівлю, обліку конфіскованого алкоголю, механізму посилення системи захисту акцизних марок.

Список використаних джерел

1. Терьохін С. Кавалерійські наскоки на підакцизні галузі роботи не можна / С. Терьохін // Вісник податкової служби. — 2008. — № 28. — С. 14—18.
2. Про вдосконалення управління підприємствами спиртової та лікерогорілчаної промисловості: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 черв. 1996 р. № 701 // Уряд. кур’єр. — 1996. — № 144—145. — С. 13—14.

3. Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби : Закон України від 15 верес. 1995 р. № 329 /95-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 40. — Ст. 297. — 3 жовт.

4. Про деякі питання, пов'язані із встановленням ставок акцизного збору і ввізного мита : Указ Президента України від 18 черв. 1998 р. № 653 // Уряд. кур'єр. — 1998. — № 116—117. — С. 4—5. — 20 черв.

5. Про ставки акцизного збору на деякі товари (продукцію) : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 серп. 1998 р. № 1200 // Уряд. кур'єр. — 1998. — № 149—150. — С. 11—12. — 6 серп.

6. Про внесення зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 3 серп. 1998 р. № 1200 : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 верес. 1998 р. № 1552 // Уряд. кур'єр. — 1998. — № 188—189. — С. 10—11. — 1 жовт.

7. Следзь С. Акциз на нетверезу голову / С. Следзь // Дзеркало тижня. — 2008. — № 16 (695). — С. 7—9. — 26 квіт. — 16 трав.

8. Про заходи щодо посилення державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та справлянням акцизного збору : Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серп. 2001 р. № 940 // Офіц. вісник України. — 2001. — № 32. — Ст. 1469. — 23 серп.

9. Про запровадження марок акцизного збору нового зразка для алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 берез. 2008 р. № 179 // Офіц. вісник України. — 2008. — № 21. — Ст. 594. — 28 берез.

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України : Закон України від 3 черв. 2008 р. № 309-VI // Голос України. — 2008. — № 105. — 4 черв.

11. Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування : Закон України від 25 груд. 2008 р. № 797-VI // Офіц. вісник України. — 2009. — № 1 — Ст. 7. — 19 січ.

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань акцизного збору : Закон України від 31 берез. 2009 р. № 1201-VI // Уряд. кур'єр. — 2009. — № 68. — С. 2—4. — 15 квіт.

13. Про внесення змін до деяких законів України з питань акцизного збору : Закон України від 31 берез. 2009 р. № 1202-VI // Голос України. — 2009. — № 80—81. — С.. — 30 квіт.

14. Лис А. Щодо заходів підрозділів ДСБЕЗ, спрямованих на запобігання правопорушенням у сфері виробництва та обігу спирту й алкогольних напоїв [Електронний ресурс] / А. Лис. — Режим доступу :

<http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/107950>.

15. Про внесення змін у додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 черв. 2001 р. № 702 та Положення про виробництво, зберігання, продаж марок акцизного збору з голографічними захисними елементами і маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2009 р. № 358 // Уряд. кур'єр. — 2009. — № 74. — С. 5. — 24 квіт.

16. Про зупинення дії Постанови Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2009 р. № 358 : Указ Президента України від 30 квіт. 2009 р. № 277 // Офіц. вісник Президента України. — 2009. — № 13. — Ст. 402. — 5 трав.

Борьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)

17. Про Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики : Указ Президента України від 1 жовт. 2002 р. № 887 // Урядовий кур'єр. — 2002. — № 186. — С. 6 — 8. — 9 жовт.

В статье представлена хронология принятия нормативно-правовых актов Украины в сфере производства и сбыта подакцизных товаров, начиная с 1995 года по настоящее время, исследованы особенности государственной политики правового регулирования в данной сфере. Рассмотрена эффективность противодействия преступлениям в названной сфере.

The article deals with the chronology of adopting the normative-legal acts of Ukraine in production and sale of excisable goods sphere, since 1995 for present, the characteristics of the public policy of the legal regulation in this sphere are examined. The efficiency of counteraction crimes in this sphere is considered.

Стаття надійшла до редакції журналу 12 жовтня 2009 року.